

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 13/18
Люксембург, 20 февруари 2018 г.

Заклучение на генералния адвокат по дело C-441/17
Комисия/Полша

**Според генералния адвокат Bot актовете, приети от Полша във връзка с
управлението на горите на територията от „Натура 2000“ Puszcza Białowieska,
нарушават правото на Съюза**

*Тези актове със сигурност могат да доведат до повреждане на местата за
размножаване на защитените видове*

През 2007 г. в съответствие с Директивата за местообитанията¹ Комисията одобрява определянето на територията от „Натура 2000“ Puszcza Białowieska, включваща по-специално трите горски стопанства — в Бяловежа, в Бровск и в Хайнувка, като „територия от значение за Общността“ поради наличието на естествени местообитания и местообитания на някои видове животни и птици, чиято защита е приоритетна. Тази територия е определена и като „специална защитена зона“ за птиците в съответствие с Директивата за птиците². Територията от „Натура 2000“ Puszcza Białowieska е една от най-добре запазените естествени гори в Европа, като характерно за нея е наличието на големи количества мъртви дървета и дървета на голяма възраст, по-специално вековни.

Поради непрестанното разпространение на смърчовия корояд³, през 2016 г. полският министър на околната среда позволява за периода 2012—2021 г. почти трикратно увеличение на дърводобива в горското стопанство в Бяловежа и осъществяването на активни горски стопански дейности, като санитарни сечи, залесяване и изсичане с цел обновяване, в зони, в които всякакво вмешателство до момента е било изключено. След това през 2017 г. генералният директор на Службата за управление на горите приема за трите горски стопанства — в Бяловежа, в Бровск и в Хайнувка, Заповед № 51 „за изсичането на дърветата, колонизирани от смърчовия корояд, и събирането на дърветата, представляващи заплахата за обществената безопасност и създаващи опасност от пожар, във всички възрастови групи на горските насаждения в горските стопанства [...]“. Вследствие на това се пристъпва към премахване на изсъхнали и колонизирани от смърчов корояд дървета в трите горски стопанства в зона от около 34 000 хектара, като площта на територията от „Натура 2000“ Puszcza Białowieska е 63 147 хектара.

Като приема, че полските власти не са се уверили, че тези горски стопански дейности няма да оказат отрицателно влияние върху целостта на територията от „Натура 2000“ Puszcza Białowieska, на 20 юли 2017 г. Комисията предявява иск, за да се установи, че Полша не е изпълнила задълженията си по Директивата за местообитанията и Директивата за птиците⁴.

¹ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 1992 г., стр. 7; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 2, стр. 109), последно изменена с Директива 2013/17/ЕС на Съвета от 13 май 2013 г. (ОВ L 158, 2013 г., стр. 193).

² Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 година относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 2010 г., стр. 7), изменена с Директива 2013/17.

³ Става въпрос за вид бръмбар вредител, който напада главно смърчовите насаждения.

⁴ Освен това Комисията иска Съдът да разпорежи на Република Полша, до постановяването на решението му по съществото на спора, да спре, освен ако не е налице заплахата за обществената безопасност, активните горски стопански дейности в някои местообитания и горски насаждения, както и да спре премахването на мъртви вековни смърчове и изсичането на дървета в рамките на увеличението на обема на дърводобива в територията Puszcza Białowieska. Комисията допълва молбата си, като иска да се разпорежи заплащането на периодична

В обявеното с днешна дата заключение генералният адвокат Yves Bot предлага на Съда да установи, че Полша не е изпълнила задълженията си по тези директиви.

Най-напред генералният адвокат припомня, че Директивата за местообитанията цели държавите членки да предприемат подходящи защитни мерки, за да поддържат екологичните характеристики на териториите, в които се намират естествените местообитания. Следователно, за да се приеме план или проект, който не е непосредствено свързан или необходим за управлението на територията, но може да окаже значително влияние върху нея, трябва да бъдат определени необходимите мерки за опазване на специалните защитени зони и да бъдат спазени особени изисквания.

Генералният адвокат смята, от една страна, че Полша не е привела в действие мерките, необходими за опазването на територията от „Натура 2000“ Puszczka Białowiecka. Той сочи най-напред, че тази констатация следва от самото естество на предприетите от полските власти мерки, довели до загуба на част от горските насаждения. На следващо място генералният адвокат отбелязва, че тези мерки не могат да бъдат оправдани с безпрецедентното разпространение на смърчовия корояд, тъй като продължава да има научни спорове по въпроса дали те са подходящи. На последно място той посочва, че тези мерки са приети за потенциални опасности за опазването на защитените местообитания и видове в план за управление (Plan Zadań Ochronnych, „PZO“), приет от националните органи през 2015 г.⁵ Според него оспорваните мерки имат като потенциални последици да лишат този PZO от полезно действие и дори да предоставят възможност на полските власти да не се съобразят с изискванията му. При това положение генералният адвокат предлага на Съда да установи, че Полша не е изпълнила задълженията си в това отношение както по Директивата за местообитанията, така и по Директивата за птиците.

От друга страна, след като констатира, че се поддържа също, че разглежданите мерки представляват план или проект, който не е непосредствено свързан с управлението на територията от „Натура 2000“ или не е необходим за него, генералният адвокат припомня, че когато планът или проектът може да окаже значително влияние върху тази територия, трябва, първо, да се извърши подходяща оценка на въздействието му върху защитената територия, за да може впоследствие той да бъде разрешен, ако не накърнява целостта на територията. Генералният адвокат смята, че дори само от прегледа на хронологията на спорните актове и на последователността на представените доказателства следва, че не е възможно да е била направена оценката, която се изисква от Директивата за местообитанията, а това е достатъчно, за да се приеме, че Полша не е изпълнила задълженията си по Директивата за местообитанията и в това отношение.

Генералният адвокат посочва, че малко преди приемането на акта от 2016 г. в PZO от 2015 г. са били приети различни мерки за колонизираните от смърчовия корояд дървета. Той отбелязва, че макар да трябва да се намери баланс между мерките за активно управление и мерките за пасивно управление, насочени към борба с разпространението на това насекомо, за да се постигнат предвидените в Директивата за местообитанията и Директивата за птиците цели за опазване, установяването на такъв баланс не е отразено по никакъв начин в разпоредбите на Заповед № 51, издадена през 2017 г., тъй като тя позволява привеждането в действие на мерки за изсичане и премахване на горски насаждения без ограничения. Генералният адвокат подчертава, че не е доказано, че разпространението на смърчовия корояд се дължи на намаляването на обема на добива между 2012 г. и 2015 г., при положение че в горското стопанство в Бяловежа обемът е останал идентичен на този от предходните години. Той констатира, че в деня на приемане на акта от 2016 г. е приета и програма за възстановяване, имаща за цел да оцени в бъдеще въздействието на предприетите мерки, че представената оценка от 2015 г. не се отнася до

имуществена санкция в случай на несъобразяване с дадените в производството разпореджения. Съдът уважава това искане с определение от 20 ноември 2017 г. (вж. [ПС № 122/17](#)).

⁵ На 6 ноември 2015 г. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku (регионален директор за опазването на околната среда на Бяlistок, Полша) приема Plan Zadań Ochronnych (план за управление), с който се определят целите на опазването и се установяват мерките за опазване на територията от „Натура 2000“ Puszczka Białowiecka за трите горски стопанства — в Бяловежа, в Бровск и в Хайнувка. Този план е акт на местното право.

въздействието на мерките за управление на горите върху опазването и целостта на територията от „Натура 2000“ Puszcz Białowiecka като цяло и че е проведена въз основа на данни от 2012 г.

Освен това генералният адвокат добавя, че така или иначе не са изпълнени и изискванията на Директивата за местообитанията относно извършването на оценка, както са тълкувани от Съда, тъй като към датата на приемане на спорните актове в научните среди все още е имало спор относно най-подходящите методи за спиране на разпространението на смърчовия корояд.

Също така според генералния адвокат не е бил спазен и принципът на предпазните мерки, включен в Директивата за местообитанията, тъй като към момента на приемане на спорните мерки наличието и сериозността на потенциалните рискове за засягане на опазването и целостта на територията от „Натура 2000“ Puszcz Białowiecka не са изцяло установени, оценени и евентуално отстранени.

Освен това генералният адвокат подчертава, че доколкото полските власти се позовават на съображения за обществена безопасност, за да обосноват приемането и прилагането на спорните мерки, това предполага, че е извършена оценка на въздействието на плана или проекта, от която са направени негативни изводи, и че не съществуват алтернативни решения. В този случай полските власти е трябвало да преценят и използването на алтернативни или компенсаторни мерки спрямо приетите и приложени мерки за управление. Нито едно от тези изисквания обаче не е било спазено.

На последно място, като прави съответните изводи от изложените от него съображения във връзка с неизпълнението на изискванията относно оценяването на разглежданите горски стопански дейности, генералният адвокат приема, че тези дейности със сигурност могат да доведат до повреждане на местата за размножаване на защитените видове, живеещи на територията от „Натура 2000“ Puszcz Białowiecka.

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключение на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е да предложат на Съда, при пълна независимост, правно разрешение на делото, което им е поверено. Съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

ЗАБЕЛЕЖКА: Искът за установяване на неизпълнение на задължения, насочен срещу държава членка, която не е изпълнила задълженията си, произтичащи от правото на Съюза, може да бъде предявен от Комисията или от друга държава членка. Ако Съдът установи неизпълнението, съответната държава членка трябва да се съобрази с решението във възможно най-кратък срок.

Когато Комисията прецени, че държавата членка не се е съобщила със съдебното решение, тя може да предяви нов иск, като поиска налагане на имуществени санкции. В случай обаче, че Комисията не е уведомена за мерките по транспониране на дадена директива, по нейно предложение от Съда могат да бъдат наложени санкции на етапа на първото съдебно решение.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на заключението е публикуван на уебсайта CURIA в деня на представянето.

За допълнителна информация се свържете с Нанчо Нанчев ☎ (+352) 4303 4293

Кадри от прочитането на заключението са достъпни на [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106